

וְאַשְׁתַּכַּח בַּהֲנָא שְׁלִים בְּכֹלָא, בְּתַמְנִיא מִינִי
 לְבוּשֵׁין דִּיקָר, שְׁלִים בְּכֹל בְּתָרִין, שְׁלִים לְעִילָא,
 שְׁלִים לְתַתָּא.

וּבְכֹלָא, בְּעֵי לְאַחֲזָא עוֹבְדָא. וְעַל דָּא אֲתַעְבִּיד
 בֵּיהּ בְּאַחֲרֵן עוֹבְדָא לְתַתָּא, בְּגִין דִּיתַעַר
 הָבִי לְעִילָא, וְיִשְׁתַּכַּח כֹּלָא בְּגוּוֹנָא חַד, וּבְדִין
 אֲתַבְּרָכָאן עַלְמִין כְּלָהוּ, וּמִשְׁתַּכְּחִין בְּרָכָאן עַל יְדָא
 דְּכַהֲנָא. וְהָכָא אֲשַׁתְּלִים כַּהֲנָא בְּכֹלָא כְּדָקָא חֲזִי.

עֲגַל לָמָּה. דְּכִתִּיב עֲגַל בֶּן בְּקָר לְחַטָּאת, בְּגִין
 הָהוּא חַטָּאת, דְּעֵבֵד בְּקַדְמִיתָא. וְאִיל
 לְעוֹלָה, מָאִי טַעְמָא אִיל. בְּגִין אִיל דִּיצְחָק, דִּיהוּא
 עוֹלָה תְּמִימָה, וְהָאִי אֲתַחֲזִי לְקַרְבָּא, לְאַשְׁלֵמָא
 כֹּלָא. וְהָאִי אֲתַר, מִסְטָרָא דִּיצְחָק אֲשַׁתָּאב. וְהָאִי
 אִיל בְּגִין אִיל דִּיצְחָק מִתְקַרְבָּא עוֹלָה, (בְּגִין דְּאִיחֵי

לשון הקודש

בְּרָכוֹת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן. וְכַאֵן מִשְׁתַּלֵּם הַכֹּהֵן
 בְּכֹל כְּרָאוּי.

לְמַחַ עֲגַל, שְׂפָתוֹב עֲגַל בֶּן בְּקָר לְחַטָּאת?
 מִשּׁוּם אוֹתָהּ הַחַטָּאת שֶׁעָשָׂה כְּרָאוּשׁוֹנָה.
 וְאִיל לְעִלָּה, מַה הַטַּעַם אִיל? מִשּׁוּם אִילו
 שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהָיָה עוֹלָה תְּמִימָה, וְאֵת זֶה
 רָאוּי לְהַקְרִיב, כְּדִי לְהַשְׁלִים אֵת הַכֹּל.
 וְהַמְקוֹם הַזֶּה נִשְׁאָב מִצִּדּוֹ שֶׁל יִצְחָק.

שְׁלֵמוֹתֶם שֶׁל מִמְנֵי (שֶׁל אֲמוּנִי) יִשְׂרָאֵל.
 וְנִמְצָא הַכֹּהֵן שְׁלֵם בְּכֹל, בְּשִׁמוּנָה מִינִי
 לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שְׁלֵם בְּכֹל הַכְּתָרִים, שְׁלֵם
 לְמַעְלָה, שְׁלֵם לְמַטָּה.

וּבְכֹל צְרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה. וְלִבֵּן נַעֲשֵׂה
 בְּאַחֲרֵן הַמַּעֲשֵׂה לְמַטָּה, כְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר
 כְּדִי לְמַעְלָה וְהַכֹּל יִמְצָא בְּגוּן אַחַד, וְאֵז
 כֹּל הָעוֹלָמוֹת מִתְּבָרְכִים, וְנִמְצָאוֹת

עוֹלָה) דִּהָא עוֹלָה לְעֵילָא סְלָקָא, וּבְגִין לְאַעְטָרָא לָהּ
בְּשְׁלִימוּתָא. עֵגֶל וְאַיִל: עֵגֶל בְּגִינָה, בְּדַקְאֲמָרְן. אֵיִל,
לְאַשְׁלֵמָא (דף ל"ז ע"ב) לָהּ בְּשְׁלִימוּ דִּיצְחָק בְּדַקְא חֲזִי.

וַיִּשְׂרָאֵל דְּחָבוּ עִמּוּיה דְּבַהֲנָא בְּהַאי, מִקְרִיבִין
בְּגִוּוֹנָא דָּא, דְּכַתִּיב וְשׂוֹר וְאַיִל לְשִׁלְמִים
לְזִבְחָה לְפָנֵי יי'. שׂוֹר, עַל מַה דְּחָבוּ. וְאַיִל לְאַשְׁלֵמָא
לְהַאי אֲתֵר בְּשְׁלִימוּ דִּיצְחָק.

מָאִי שָׁנָא בְּבַהֲנָא דְכַתִּיב בִּיה עֵגֶל לְחַטָּאת, וְלֹא
כַּתִּיב בְּיִשְׂרָאֵל שׂוֹר לְחַטָּאת. אֵלָּא, יִשְׂרָאֵל
הָא קַבִּילוּ עֲזֵנְשָׂא בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִין דְּקַבִּילוּ עֲזֵנְשָׂא
בְּכַמָּה אֲתֵר, עַל דָּא קַדְשָׂא בְּרִידָּהּ הוּא לָא בְּעָא
לְאַדְבָּרָא לֹזֵן חֻזְבִּיָּהוּ בְּדַקְדְּמִיתָא, וְעַל דָּא לָא
כַּתִּיב חֲכָא לְחַטָּאת, אֵלָּא לְשִׁלְמִים, בְּגִין לְאַחֲזֹאֵה
שְׁלֵמָא, דִּהָא קַדְשָׂא בְּרִידָּהּ הוּא בְּשְׁלֵמָא בְּהוּ
בְּיִשְׂרָאֵל עַל דָּא.

לשון הקודש

לְזִבְחָה לְפָנֵי הוּ. שׂוֹר – עַל מַה שְּׁחֲטָאוּ.
וְאַיִל – לְהַשְׁלִים אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה
בְּשְׁלֵמוּתוֹ שֶׁל יִצְחָק.

מַה שׁוֹנָה בְּכַהֵן שְׁכַתּוֹב בּוּ עֵגֶל לְחַטָּאת,
וְלֹא כַּתּוֹב בְּיִשְׂרָאֵל שׂוֹר לְחַטָּאת? אֵלָּא
יִשְׂרָאֵל הָרִי קַבִּלוּ עֲנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה,
וּמִשׁוּם שְׁקַבְלוּ עֲנֵשׁ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, עַל
בֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה לְהַזְכִּיר

וְהַאִיל הַזֶּה, בְּשִׁבְלֵי הָאֵיִל שֶׁל יִצְחָק
נִקְרָב עוֹלָה, (מִשׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה) שְׁהָרִי עוֹלָה
לְמַעַלְהָ עוֹלָה, וּכְדִי לְעַטֵּר אוֹתָהּ
בְּשְׁלֵמוּת. עֵגֶל וְאַיִל. עֵגֶל בְּשִׁבְלֵהָ כְּמוֹ
שְׂאֵמָרְנוּ. אֵיִל – לְהַשְׁלִים אוֹתָהּ
בְּשְׁלֵמוּת שֶׁל יִצְחָק בְּרֵאוּי.

וַיִּשְׂרָאֵל שְׁחֲטָאוּ עִם הַכַּהֵן בְּזֶה, מִקְרִיב
בְּגִין זֶה, שְׁכַתּוֹב וְשׂוֹר וְאַיִל לְשִׁלְמִים

אֲבָל אַהֲרֹן, דִּהָא לָא קָבִיל עֲזֻזְנָא מְצִלוֹתָא
 דְּמִשָּׁה, וְכִתְיִב, (דברים ט) וּבֹאֲהָרֹן הִתְאַנֵּף יְיָ
 וְגו'. וְכִתְיִב וְאַתְּפִלֵּל גַּם בְּעַד אַהֲרֹן בְּעֵת הַהִיא,
 וְעַד כְּעַן חֹזֵב הָוָה תָּלִי, כְּתִיב וְעַגֵּל בֶּן בְּקָר
 לְחַטָּאת, לְחַטָּאת וְדָאִי, (ואיל לעלה) בְּגִין דִּיבִכֵּר
 חֻזְבִּיה, וַיִּתְדַכֵּי וַיִּשְׁתַּלִּים בְּכֹלָא.

וּבְהֵי הוּא יֹמָא אֲשֶׁתְּלִימוּ עֲלָיִן וְתַתְּאִין.
 וְאַשְׁתַּכַּח שְׁלֵמָא בְּכֹלָא, בְּחִדּוֹתָא
 דְּלְעִילָא וְתַתָּא וְאַלְמָלָא דְּאַשְׁתַּכַּח עֲרֻבּוּבָא דְּבְנֵי
 אַהֲרֹן בְּהֵי הוּא יֹמָא, מִן יֹמָא דְּאַסְתַּלְקוּ יִשְׂרָאֵל מִן
 יֹמָא, לָא אֲשֶׁתַּכַּח חִדּוֹתָא דְּעֲלָאִי וְתַתְּאִי כְּהֵי הוּא
 יֹמָא. בְּהֵי הוּא יֹמָא אֲתַעֲבַר הֵי הוּא חֹזֵב מִן עֲלָמָא,
 וְאַשְׁתַּכַּחוּ כְּהֵנָּה וַיִּשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּאֵן מִנִּיהּ. (כל) הֵי הוּא
 יֹמָא, אֲתַעֲבַרוּ כָּל אֵינֹון מִקְטָרְגִין דְּלְעִילָא, וְהוּוּ

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

שִׁיבְכֵר אֶת חֲטָאוֹ, וַיִּטְהַר וַיִּשְׁתַּלֵּם בְּכֹל.
 וּבְאֹתוֹ הַיּוֹם נִשְׁלְמוּ הָעֲלִיּוֹנִים
 וְהַתְּחַתּוֹנִים, וְנִמְצְא שְׁלוֹם בְּכֹל, בְּשִׂמְחָה
 שְׁלֵמָה וּמְטָה, וְאַלְמָלָא שְׁנִמְצְאֵת
 הָעֲרֻבּוּבָה שֶׁל בְּנֵי אַהֲרֹן בְּאֹתוֹ הַיּוֹם –
 מִיּוֹם שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם לֹא נִמְצְאָה
 שִׂמְחָה בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים בְּבְאֹתוֹ
 הַיּוֹם. בְּאֹתוֹ הַיּוֹם הָעֵבֶר אֹתוֹ הִחְטָא מִן
 הָעוֹלָם, וְנִמְצְאוּ כֵהֵן וַיִּשְׂרָאֵל מְטָהֲרִים
 מִמֶּנּוּ. (כל) אֹתוֹ הַיּוֹם הָעֵבֶרוּ כָּל אוֹתָם

לְהֵם אֶת חֲטָאֵיהֶם כְּבִרְאשׁוֹנָה, וְעַל בֶּן
 לֹא כְּתוּב כָּאֵן לְחַטָּאת, אֲלָא לְשִׁלְמִים,
 כְּדִי לְהִרְאוֹת שְׁלוֹם, שְׁהֲרִי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּשְׁלוֹם עִם יִשְׂרָאֵל עַל זֶה.

אֲבָל אַהֲרֹן, שְׁהֲרִי לֹא קָבִיל עֲזֻז
 מִתְּפִלָּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה, שְׁכִתּוּב (דברים ט)
 וּבֹאֲהָרֹן הִתְאַנֵּף ה' וְגו', וְכִתּוּב וְאַתְּפִלֵּל
 גַּם בְּעַד אַהֲרֹן בְּעֵת הַהִיא, וְעַד עַכְשָׁו
 הִחְטָא הָיָה תָלוּי, כְּתוּב וְעַגֵּל בֶּן בְּקָר
 לְחַטָּאת, לְחַטָּאת וְדָאִי, (ואיל לעלה) כְּדִי

אֲזַלִּין וְשָׂטָן בְּסַחְרֵינֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ
בְּהָהוּא עֲדָנָא.

עַד דְּנָגְרִים שְׁעָתָא, וְקָמוּ נָדָב וְאַבְיָהוּא וְעָכְבוּ (ס"א)
(וער רבב) חֲדוּתָא דְכֻלָּא. וְאֲשַׁתְּכַח רִוְגָא
בְּעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא כְבוֹד יי' אֶל כָּל
הָעָם, מִיַּד וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֹן נָדָב וְאַבְיָהוּא אִישׁ
מִחֶתְתּוֹ וְגו'.

תַּנְן, בְּהָהוּא יוֹמָא חֲדוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הָיוּת,
לְאֶתְקַטְרָא בְּקִיטוֹרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא בְּכֻלְהוּ
קְשָׁרִין קַדִּישִׁין. דְּהָא קְטָרֵת קְשִׁיר פְּלָא בְּחָדָא,
וּבְגִין כֹּד אֶקְרִי קְטָרֵת. וְאַיְנוּן אֲתוּ, וְקְשִׁירוּ כָּל
אַיְנוּן אֶחְרָנִין בְּחָדָא, וְשָׁרוּ לָהּ לְבָר, וְדָלָא קְשָׁרוּ
לָהּ בְּחַדִּישֵׁי, וְקְשִׁירוּ מְלָחָא אֶחְרָא. וּבְגִין כֹּד, אֲזַהֵר
לֹון לְבַהֲנֵי לְבַתֵּר, וְדְכְּתִיב, (ויקרא טז) כִּזָּאת יָבֵא אֶהְרֹן
אֶל הַקֹּדֶשׁ.

לשון הקודש

שְׁמִינֵי, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הָיְתָה שְׁמֵחָתָה שֶׁל
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְהַקְשִׁיר בְּקִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה
בְּכָל הַקְשָׁרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהָיְתָה קְטָרֵת
קוֹשֶׁרֶת הַכֹּל כְּאֶחָד, וּמִשּׁוּם כֹּד נִקְרָאת
קְטָרֵת. וְהֵם בָּאוּ וְקְשָׁרוּ אֶת כָּל אוֹתָם
הָאֶחָרִים כְּאֶחָד, וְהִשְׁאִירוּ אוֹתָהּ בְּחוּץ,
שֶׁלֹּא קְשָׁרוּ אוֹתָהּ עִמָּם. וְקְשָׁרוּ דְבַר
אַחֵר. וּמִשּׁוּם כֹּד הִזְהִיר אַחֵר כֹּד אֶת

הַמְקַטְרִים שֶׁלְמַעֲלָה, וְהָיוּ הוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים סְבִיבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
נִמְצְאוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

עַד שֶׁנִּרְמָה הַשְּׁעָה, וְקָמוּ נָדָב וְאַבְיָהוּא
וְעָכְבוּ (וער רבב) אֶת שְׁמֵחַת הַכֹּל, וְנִמְצְאוּ רִגְזוּ
בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל
הָעָם. מִיַּד – וַיִּקְחוּ (שְׁנֵי) בְנֵי אֶהְרֹן נָדָב
וְאַבְיָהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וְגו'.

וּבְכַמָּה גִּזְוִינִין עֲרַבְכוּ חֲדוּתָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל. חַד
 דְּלֹא אֶתְנַסְיָבוּ, וְלֹא אֶתְחַזְוִין לְקַרְבָּא,
 וְלֹא אֶתְבְּרָבֵא עֲלֵמִין עַל יְדֵיהוֹ. וְחַד דְּלֹא הוּהָ
 שְׁעָתָא כְּדָקָא יָאוּת. וְחַד דְּדִתְקוּ שְׁעָתָא. וְחַד, דְּהָא
 מְקַדְמַת דְּנָא, נִפְקֵי נִימוּסָא דְלַחֲזוֹן, וַיִּקְרִיבוּ לְפָנַי יְיָ
 אִישׁ זָרָה וְגו'. וְדָאֵי מִלָּה אַחְרָא אֶתְקַשְׁרוּ בְּקַשְׁוֹרָא
 דָּא, וְשָׂרוּ לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבַר.

אָמַר לִיה רַבִּי פְנַחֶס, לָא תִימָא דְאֵינוֹן שְׂאֵרוּ לָהּ
 לְבַר, אֶלָּא כִנְסַת יִשְׂרָאֵל לָא אֶתְקַשְׁרָא עַל
 יְדֵיהוֹ. דְּהָא בְּכָל אֶתְר דְּלֹא אֶשְׁתַּכַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא,
 כִנְסַת יִשְׂרָאֵל לָא שְׂרִיא בִינֵיהוֹ כְּלָל. בְּגִין כְּדִ
 אֶזְהַר לְכַהֲנֵי, דְכַתִּיב בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ,
 דִּישְׁתַּכַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעַל דָּא לָא יִיעוּל כַּהֲנָא
 לְקוּדְשָׁא, עַד דִּיתְנַסְיָבוּ. בְּגִין דִּישְׁתַּתְּףָּ בְּקַשְׁוֹרָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

והשאירו את כנסת ישראל בחוץ.
 אמר לו רבי פנחס, אל תאמר שהם
 השאירו אותה בחוץ, אלא שכנסת
 ישראל לא נקשרה על ידיהם. שהרי
 בכל מקום שאין נמצא זכר ונקבה,
 כנסת לא שורה ביניהם כלל. משום כך
 הזהיר את הכהנים, שכתוב בזה יבא
 אהרן אל הקדש, שימצא זכר ונקבה.
 ועל כן לא יכנס הכהן לקדש עד
 שינשא, כדי שישתתף עם הקשר של

הכהנים, שכתוב (ויקרא טו) בזאת יבא
 אהרן אל הקדש.

ובכמה גונים ערבבו את שמחתה של
 כנסת ישראל, אחד – שלא נשא, ולא
 ראויים היו להקריב, ושיתברכו
 העולמות על ידם. ואחד – שלא היתה
 השעה פראוי. ואחד – שדחקו את
 השעה. ואחד – שהרי מקדם לכן יצא
 גזר דינם, ויקריבו לפני ה' איש זרה וגו'.
 ודאי שדבר אחר קשרו בקשר הזה,

דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. דְּמֵאן דְּלֵא אַנְסִיב, שְׂאֲרֵי לָהּ
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבַר, וְהִיא לָא אֲשַׁתְּתַּכָּא בְּחֵדִיהָ,
וְעַל דָּא אֲשַׁתְּכַח עַרְבוּבָיָא בְּהָהוּא יוֹמָא לְגַבְיֵיהּוּ.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, (ויקרא ט) רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (שיר
השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין
הַבָּנוֹת. כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
וְהֵא אֹקְמוּנָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְחִבִּיבוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְקַבְּלָהּ, לְאֲתֵּדְבַקָּא בָּהּ.

וְעַל דָּא, מָאן דְּאֲנִסִּיב, בְּעֵי לְשַׁבְּחָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְלְשַׁבְּחָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהֵא
תַּנִּינן בְּכֹלָא בְּעֵי לְאֲחֻזָּא עוֹבְדָא, כְּמַה דְּאִיהוּ בַר
נָשׁ מִתְּדַבֵּק בְּבֵת זוּגִיָּה, וְחִבִּיבוּתָא דִּילִיָּהּ לְקַבְּלָהּ,
כִּד אָתִי לְמַפְלַח קָמִי מְלַבָּא קַדִּישָׁא, הוּא אֲתַעַר
זוּגָא אַחְרָא, דְּהֵא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא חִבִּיבוּתָא

לשון הקודש

שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, וְחִבִּיבוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
כְּנֻגְדָה לְהַדְּבֵק בָּהּ.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁנֹּשֵׂא, צָרִיךְ לְשַׁבַּח אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵרִי שְׁנִינֵנּוּ, בְּכֹל צָרִיךְ
לְהִרְאוֹת מַעֲשָׂה, כְּמוֹ שֶׁאָדָם נִדְּבֵק עִם
בֵּת זוּגָא וְחִבִּיבוּתוֹ כְּנֻגְדָה, כְּשֶׁבָּא לְעַבֵּד

כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. שְׁמִי שֶׁלֹּא נִשְׂא, מִשְׁרָה
אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ, וְהִיא לֹא
מִשְׁתַּתְּפַת עִמוֹ, וְעַל כֵּן נִמְצְאָה אֲעֻלָּם
בְּאוֹתוֹ יוֹם עַרְבוּבָיָהּ.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי. רַבִּי יוֹסִי פָתַח
וְאָמַר, (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כֵּן
רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת. כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
— זו כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וְהֵרִי פְּרֻשׁוֹהּ

דִּילִיָּה לְאֶת־דְּבָקָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן דְּאֶתְעַר
מְלָתָה, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְבָרַךְ לִיָּה, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל
מְבָרְכָא לִיָּה, וְהָא אֶתְמַר.

וְעַל דָּא שְׁבַחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְמְשַׁבַּח לָהּ
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּשׁוֹשְׁנָה דְאִיהִי בֵּין הַחוּחִים,
דְּאִיהִי מְעַלְיָא וּסְלִקָא עַל כְּלָא. כְּךָ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל
בֵּין שְׂאֵר אוּכְלוּסִין, בְּגִין דְּהִיא סְלִקָא (דף ל"ז ע"א)
וּמִתְעַטְרָא עַל כְּלָא. וְדָא שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים,
וְאֶתְרוּג בֵּין הַחוּחִים, לְאַחֲזָאָה שְׁבַחָא דְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, עַל כְּלָא.

תָּא חֲזִי, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָא עַל יְדֵי דְכַהֲנָא,
וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָאן עַל יְדֵי דְכַהֲנָא. וְכַהֲנָא
מִתְבָּרְכָא עַל יְדֵי דְכַהֲנָא עֲלָאָה, תְּדָא הוּא
דְכַתִּיב, (במדבר ו) וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֲנִי אֲבָרְכֵם.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

שְׁהִיָּא בֵּין הַחוּחִים, שְׁהִיָּא מְעַלָּה וְעוֹלָה
עַל הַכֹּל. כְּךָ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר
הָאוּכְלוּסִים, מִשּׁוּם שְׁהִיָּא עוֹלָה
וּמִתְעַטְרַת עַל הַכֹּל. וְזוֹ שׁוֹשְׁנָה בֵּין
הַחוּחִים, וְאֶתְרוּג בֵּין הַחוּחִים, לְהִרְאוֹת
אֶת שְׁבַחָה שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל עַל הַכֹּל.

בַּא רְאָה, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכַת עַל
יְדֵי הַכֹּהֵן, וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכִים עַל יְדֵי

לְבַנֵי הַמִּלְךְ הַקֹּדֶשׁ, הוּא מְעוֹרֵר זְוֹנָה
אַחֵר, שְׁהִירֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲבִיבוֹתוֹ
לְהַדְבִּיק בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכִי שְׁמְעוֹרֵר
הַדְבָר, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרַךְ אוֹתוֹ,
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְבָרְכַת אוֹתוֹ, וְהִירֵי
נִתְבָּאֵר.

וְעַל כֵּן הַשְּׁבַח שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל – כְּשׁוֹשְׁנָה

כְּתִיב (תהלים כה) זָכַר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מַעֲוָלָם
 הִמָּתָה. זָכַר רַחֲמֶיךָ, דָּא יַעֲקֹב. וַחֲסָדֶיךָ, דָּא
 אַבְרָהָם. כִּי מַעֲוָלָם הִמָּתָה, וּמַעֲוָלָם נָטַל לֹוֹן קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְסָלִיק לֹוֹן לְעֵילָא, וְעָבַד מַנְיָהוּ רְתִיבָא
 קְדִישָׁא, לְאַנְנָא עַל עֲלָמָא. וּבְנִין דִּהוּוּ מַעֲוָלָם, הוּא
 דְּכִיר לְהוֹן לְאַנְנָא וּלְרַחֲמָא עַל עֲלָמָא. כְּנֻוֹנָא דָּא.
 נָטַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַדִּיקָיָא מִן עֲלָמָא, וְסָלִיק
 לֹוֹן לְעֵילָא, לְאַנְנָא עַל עֲלָמָא.

וְאִי תִימָא יַצְחָק אֲמַאי לָא אֲדַפֵּר הָבָא. אֶלָּא
 אֲשַׁתְּאָר לְאַתְפָּרְעָא מַאיִנוֹן דְּעֵאקוֹן לְבָנוֹי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים פט) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתֶךָ.
 וּכְתִיב, (ישעיה מב) יְיָ כְּנֻוֹר יַעֲזָר כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר
 קְנָאָה וְגו', וְדָא הוּא יַצְחָק, דְּאֶסְתַּלַּק מִהָבָא. רַבִּי
 חֵיָיא אָמַר, זָכַר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ, אֵלִין אֵינוֹן

לשון הקודש

וּלְרַחֵם עַל הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵּן נֹטַל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת הַצְּדִיקִים מִן הָעוֹלָם
 וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, כְּדִי לְהִגֵּן עַל
 הָעוֹלָם.

וְאֵם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא נִזְכַּר כָּאֵן יַצְחָק?
 אֶלָּא נִשְׁאָר לְהַפְרַע מֵאוֹתָם שְׁמִצִּיקִים
 לְבָנוֹי. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שם פ) עוֹרְרָה אֶת
 גְּבוּרָתֶךָ. וְכַתוֹב (ישעיה מב) ה' כְּנֻוֹר יַעֲזָר
 כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה וְגו'. וְזֶהוּ
 יַצְחָק שֶׁהִסְתַּלַּק מִכָּאֵן. רַבִּי חֵיָיא אוֹמֵר,

הִכְהִין וְהִכְהִין מִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הִכְהִין
 הָעֵלְיוֹן. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (במדבר ו) וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי
 עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתוּב (תהלים כה) זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וַחֲסָדֶיךָ כִּי
 מַעֲוָלָם הִמָּתָה. זָכַר רַחֲמֶיךָ - זֶה יַעֲקֹב.
 וַחֲסָדֶיךָ - זֶה אַבְרָהָם. כִּי מַעֲוָלָם הִמָּתָה,
 וּמַעֲוָלָם נָטַל אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְהַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעָשָׂה מֵהֶם
 מְרַבְּבָה קְדוּשָׁה לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם
 שֶׁהָיוּ מַעֲוָלָם, הוּא זֹכֵר אוֹתָם לְהִגֵּן

יַעֲקֹב וְאַבְרָהָם, דְּבַעֲיָנָן לְהוֹן לְאַגְנָא עֵלָן. אֲבָל
 יִצְחָק, לְמַעַבְד קַרְבִּין קַיִמָא, וּבְגִינֵי כַד לֹא בַעֲיָנָן
 לִיָּה לְגַבִּיָּהוּ.

דְּבַר אַחַר כִּי מַעוֹלָם הִמָּה, דְּכַד פְּרָא קַדְשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא עֲלֵמָא, נָטַל יִצְחָק וּבְרָא בֵּיה
 עֲלֵמָא. חָמָא דְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בְּלַחֲדוּדֵי, נָטַל
 אֲבָרָהָם וְקַיִים בֵּיה עֲלֵמָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית
 ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, אֵל
 תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֵלֶּה בְּאַבְרָהָם. חָמָא דְּבַעֲיָנָן
 קַיִמָא יִתִּיר, נָטַל לְיַעֲקֹב, וְשַׁתַּף לִיָּה בְּיִצְחָק, וְקַיִים
 עֲלֵמָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יי' אֱלֹהִים
 אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. וְעַל דָּא, בְּאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב אֶתְקַיִים
 עֲלֵמָא. וּבְגִין כַּד כִּי מַעוֹלָם הִמָּה.

לשון הקודש

(בראשית מב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 בְּהַבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם אֵלֶּה
 בְּאַבְרָהָם. רָאָה שְׁאָרִיכִים יוֹתֵר קִיּוֹם,
 לָקַח אֶת יַעֲקֹב וְשַׁתַּף אוֹתוֹ עִם יִצְחָק,
 וְקַיִים אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפַתּוֹב בְּיוֹם עֲשׂוֹת
 ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. וְעַל זֶה בְּאַבְרָהָם
 וַיַּעֲקֹב הַתְּקַיִם הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כַּד - כִּי
 מַעוֹלָם הִמָּה.

זְכַר רַחֲמֵיךְ ה' וְחַסְדֵיךְ - אֵלֹהִים יַעֲקֹב
 וְאַבְרָהָם, שְׁאָרִיכִים אוֹתָם לְהִגָּן עֲלֵינוּ.
 אֲבָל יִצְחָק עוֹמֵד כַּדֵּי לַעֲשׂוֹת קַרְבּוֹת,
 וּמִשׁוֹם כַּד לֹא צְרִיכִים אוֹתוֹ עִמָּם.

דְּבַר אַחַר כִּי מַעוֹלָם הִמָּה, שְׁפַשְׁבְּרָא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נָטַל אֶת
 יִצְחָק וְקַיִים בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. רָאָה שְׁלֵא
 יָכִיל לַעֲמִד לְבַדּוֹ, נָטַל אֶת אֲבָרָהָם
 וְהַעֲמִיד בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפַתּוֹב

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, לְבַתָּר
 דְּאַשְׁתָּלִים אַהֲרֹן, בְּאֵינוֹן שִׁבְעָה יוֹמִין,
 וְאַתְעֵטֵר בְּהוֹ, (בַּהֲהוּא מִשַׁח רַבּוֹת קַדִּישָׁא עֲלֵאָה) יוֹמָא תְּמִינָאָה
 בַּעֲיָא לְאַשְׁתָּלְמָא מִן שִׁבְעָה, דְּאַשְׁלְמוּתָא עַל יְדֵי
 דְכַהֲנָא, וְעַל דָּא פּוֹלְחָנָא בְּתְּמִינָאָה, לְאַתְעֵטֵרָא
 מִן שִׁבְעָה. וְלְאַתְתְּקִנָּא כַּהֲנָא עַל
 הַהוּא (חֻבָּה) דְחָב (כ"א דְקַבִּיל) בְּקַדְמִיתָא.

הָדָא הוּא דְכִתִּיב, וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל,
 הָא אֹקְמוּהָ עֵגֶל וְדָא, לְכַפֵּרָא עַל הַהוּא
 עֵגֶל, דְכִתִּיב (שְׁמוֹת לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסִּכָּה. בֶּן בְּקָר,
 מָאִי טַעְמָא בֶּן בְּקָר, וְלֹא בֶּן פָּרָה. אֵלָּא אֵיחֻז בְּעֵי
 לְאַתְתְּקִנָּא לְגַבִּי פָּרָה, לָא אֶתְחִיזִי לְקַרְבָּא מִינָּה
 לְגַבִּיהָ. מָאֵן דְשָׁדֵר דוֹרוֹן לְמַלְכָּא, חֲמִיתוֹן דְנָסִיב
 מִבֵּי מַלְכָּא, וַיְהִיב לְמַלְכָּא, אֵלָּא דוֹרְנָא לְשָׁדֵרָא
 לְמַלְכָּא, מִבֵּי אַחֲרָא אַעֲטְרִיד, וְלֹא מִבֵּי מַלְכָּא. רַבִּי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

זְהוּ שְׁכֵתוֹב, וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ
 עֵגֶל, הֲרִי פְרִשׁוּהָ עֵגֶל וְדָא, לְכַפֵּר עַל
 אוֹתוֹ עֵגֶל, שְׁכֵתוֹב (שְׁמוֹת לב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל
 מִסִּכָּה. בֶּן בְּקָר, מָה טַעַם בֶּן בְּקָר וְלֹא
 בֶּן פָּרָה? אֵלָּא שְׁהוּא צְרִיד לְהַתְתַּקֵּן אֵצֶל
 הַפָּרָה, לֹא רְאוּי לְהַקְרִיב מִמֶּנָּה אֵלֵיָּהּ. מִי
 שִׁשְׁלַח דוֹרוֹן לְמַלְכָּה, רְאִיתֶם שְׂיֻקָּה מִבֵּית
 הַמַּלְכָּה וַיִּתֵּן לְמַלְכָּה? אֵלָּא דוֹרוֹן לְשִׁלַּח

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי,
 אַחֵר שְׁהַשְׁתַּלֵּם אַהֲרֹן בְּאוֹתָם שִׁבְעָה
 יָמִים וְהִתְעַטֵּר בָּהֶם, (בְּאוֹתוֹ שְׁמֹן מִשַׁחַת קֹדֶשׁ
 עֲלִיּוֹן) הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי צְרִיד לְהַשְׁתַּלֵּם מִן
 שִׁבְעָה, שְׁהַשְׁלָמָה עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְעַל
 זֶה הָעֲבוּדָה בַּשְּׁמִינִי, לְהִתְעַטֵּר מִן
 שִׁבְעָה, וְשִׁהַכְּהֵן יִתְתַּקֵּן עַל אוֹתוֹ (חֻטָּא)
 שְׁחָטָא (שְׁקֵל) בְּרֵאשׁוֹנָה.

יֹסִי אָמַר, מְדִידִיָּה לְדִידִיָּה לָא אֶתְחַזִּי. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה בְּגִין כֶּךָ בֶּן בְּקָר וְנָדָי וְלֹא בֶן פְּרָה.

לְחַטָּאת: לְדַכָּאָה עַל הַהוּא חוֹבָה דְחָב בֵּיהּ.
וְאִיל לְעוֹלָה תְּמִימִם. תְּמִימִים, תְּמִים
מִיבְעֵי לִיהּ. אִי תִימָא דְעַל אִיל וְעַגְלָא קֶאָמַר, לָאו
הָבִי. דְהָא תְרוּוֹיָהּ לָא סְלִקוֹן לְעוֹלָה, דְהָא כְּתִיב
לְעוֹלָה תְּמִימִים, וְעַגְלָא לְחַטָּאת סְלִקָא, מַהוּ
תְּמִימִים, וְכְתִיב אִיל.

אֶלָּא אִילוּ דִּיצְחָק, לְקַרְבָּא לְגַבֵּי פְרָה, דְאֲדַכֵּר
תְּרִי זְמַנֵּי בְקָרָא, חַד דְכְּתִיב, (בראשית כב) וַיִּשָּׂא
אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אִיל, הָא חַד, וְחַד
וַיִּלְךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאִיל, הָא תְּרִי, וַיַּעֲלֵהוּ
לְעוֹלָה. וְעַל דָּא אִיל לְעוֹלָה תְּמִימִים, תְּרִי אִיל,
דְּאִיהוּ תְּרִי. וְעַל דָּא גְבוּרֹת תְּגִינָן, וּמְנַיָּהּ
מִתְפָּרְשִׁין לְכַמָּה אַחֲרֵינָן.

לשון הקודש

שְׁנִימִים לֹא עוֹלִים לְעוֹלָה, שְׁחָרֵי כְּתוּב
לְעוֹלָה תְּמִימִם, וְעַגְלָא עוֹלָה לְחַטָּאת. מַה
זֶה תְּמִימִם, וְכְּתוּב אִיל?

אֶלָּא אִילוּ שֶׁל יִצְחָק לְהַקְרִיב אֶל פְּרָה,
שְׁנוֹכֵר פְּעֻמִּים בְּכְּתוּב. אַחַד שְׁכָּתוּב,
(בראשית כב) וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא
וְהִנֵּה אִיל, הָרִי אַחַד. וְאַחַד, וַיִּלְךְ אַבְרָהָם
וַיִּקַּח אֶת הָאִיל, הָרִי שְׁנַיִם, וַיַּעֲלֵהוּ לְעוֹלָה.

לְמַלְךְ עָרִיף מִבֵּית אַחֵר, וְלֹא מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשְּׁלוֹ לְשֶׁלוֹ לֹא
רְאוּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשּׁוּם כֶּךָ בֶּן בְּקָר
וְנָדָי, וְלֹא בֶן פְּרָה.

לְחַטָּאת - לְטַהַר עַל אוֹתוֹ הַחַטָּא
שְׁחָטָא בּוֹ. וְאִיל לְעוֹלָה תְּמִימִם. תְּמִימִם?
תְּמִים הָיָה עָרִיף לְהִיּוֹת! אִם תֹּאמַר
שְׂאֵמַר עַל עִיל וְעַגְלָא - לֹא כֶּךָ, שְׁחָרֵי

וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר עִזִּים
 לְחַטָּאת, (ויקרא ט) עֶגְלָה לְחַטָּאת מִיִּבְעֵי לֵיהּ,
 בְּגִזְזוֹנָא דְכֹהֲנָא. אֵלָא יִשְׂרָאֵל הָא קִבִּילוּ עוֹנְשָׂא,
 וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב בְּהוּ עֶגְלָה לְחַטָּאת, אֵלָא עֶגְלָה
 לְעוֹלָה. מָאִי טַעְמָא. דְּכָל אֵינּוֹן דְּחִבּוּ בֵּיהּ, קִבִּילוּ
 עוֹנְשָׂא, בֵּין בְּמַלּוּלָא, בֵּין בְּעוֹבְדָא, בֵּין בְּפוֹלְחָנָא,
 וְאִפִּילוּ אֵינּוֹן דְּלֹא עֲבָדוּ מִדִּי, אֵלָא דְסִלִּיקוּ לֵיהּ
 בְּרַעוּתָא דְלִבֵּיהוּ לְמַפְלַח לֵיהּ, אֲתַעֲנָשׁוּ, כְּמָה
 דְכְּתִיב, (שמות לב) וַיִּשָּׂק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כָּל
 אֵינּוֹן דְסִלִּיקוּ לֵיהּ בְּרַעוּתָא דְלֹא לְמַפְלַח לֵיהּ, אֵלָא
 דְסִלִּיקוּ גִזְזוֹנָא דְרַעוּתָא מִנִּיהּ, חָבָא אֲתַדְפֹּן,
 וּמְקַרְבִּין לֵיהּ (דף לז ע"ב) לְעוֹלָה וְלֹא לְחַטָּאת.

אֲבָל קָחוּ שְׂעִיר עִזִּים לְחַטָּאת, אֲמַאי. אֵלָא בְּנֵין
 דִּתְהוּ מְקַרְבִּין בְּקַדְמִיתָא לְשְׂעִירִים, דְשִׁלְטִין

לשון הקודש

בין בדבור, בין במעשה, בין בעבודה.
 ואפלו אלו שלא עשו דבר, אלא
 שהעלוהו ברצון לבם לעבד אותו,
 נענשו, כמו שכתוב (שמות לב) וַיִּשָּׂק אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. אבל כל אלו שהעלו אותו ברצון
 שלא לעבד אותו, אלא שהעלו גון של
 רצון ממנו - כאן נטורים, ומקריבים
 אותו לעולה ולא לחטאת.

אבל קחו שְׂעִיר עִזִּים לְחַטָּאת, למה?

ועל כן איל לעלה תמימם, שני איל,
 שהוא שנים. ועל כן שנינו גבורות, ומהם
 נפְרָדִים לכמה אחרים.

וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׂעִיר
 עִזִּים לְחַטָּאת. עֶגְלָה לְחַטָּאת הִיא צְרִידָה
 לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁחִפְּהוּ. אֵלָא יִשְׂרָאֵל הָרִי
 קִבְּלוּ עֲנֵשׁ, וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב בְּהֵם עֶגְלָה
 לְחַטָּאת, אֵלָא עֶגְלָה לְעוֹלָה. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוֹם שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁחָטְאוּ בוֹ, קִבְּלוּ עֲנֵשׁ,

עַל טוֹרֵי רָמָאִי. וְדָא הוּא לְחַטָּאת, וּבְעֵינַי
לְאַתְדַּבְּרָא מִתְּהוּא חוּבָא, וְלֹא עוּד אֶלָּא לְתַדְתּוּתֵי
דְּסִיְהָרָא אֲצַטְרִיךְ.

וְשׁוֹר וְאֵיל לְשַׁלְמִים. (ויקרא ט) שׁוֹר וְלֹא פָּר, בְּגִין
דְּשׁוֹר שְׁלִים אִיהוּ, לְאַחֲזָא שְׁלָמָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב לְשַׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר וְאֵיל
מִפְּטָרָא דְשְׁמַאלָא קָא אַתְיִין. שׁוֹר מִפְּטָרָא
דְּשְׁמַאלָא, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׁמַאל.
אֵיל, בְּגִין אֵילוֹ דִּי צַחֲקָא. וְסַלְקִין לְשַׁלְמִים, לְאַשְׁלָמָא
לִזְוֵן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וְעַל דָּא שׁוֹר וְאֵיל לְשַׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּלְאֵי בְּגִין דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִתְּעַטְרָא וּמִתְּבָרְכָא עַל יְדָא דְכַתְנָא,
כַּאֲשֶׁלְמוֹתָא. וְהֵאִי יוֹבָא חֲדוּתָא דְכִלְאֵי הוּא,
חֲדוּתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

לְזִוְן הַקּוּדֶשׁ

שׁוֹר וְאֵיל מִצַּד הַשְּׁמַאל הֵם בָּאִים. שׁוֹר
מִצַּד הַשְּׁמַאל, שְׁכַתוּב (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר
מִהַשְׁמַאל. אֵיל, מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יְצַחֲקָא.
וְעוֹלִים לְשַׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, וְעַל בֵּן שׁוֹר וְאֵיל לְשַׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל מִשּׁוּם שְׁכַתוּת
יִשְׂרָאֵל מִתְּעַטְרָת וּמִתְּבָרְכַת עַל יְדֵי
הַכֹּהֵן בְּשַׁלְמוֹת. וְהַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה שְׁמַחְתֶּם

אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ מְקַרְיָבִים רֵאשׁוּנָה
לְשַׁעִירִים, שְׁשׁוּלְטִים עַל הַהָרִים
הָרְמִים. וְזֶהוּ לְחַטָּאת. וְצַרִּיכִים לְהַפְּתֵהּ
מֵאוֹתוֹ הַחַטָּא, וְלֹא עוּד, אֶלָּא שְׁצַרִּיךְ
לְחַדוּשׁ הַלְּבָבָה.

וְשׁוֹר וְאֵיל לְשַׁלְמִים, שׁוֹר וְלֹא פָּר,
מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹר הוּא שְׁלָם, לְהִרְאוֹת שְׁלוֹם,
וְזֶה שְׁכַתוּב לְשַׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,

חֲדוּוֹתָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. וּכְמָה דְאַשְׁתָּלִים כְּהֵנָּא
 לְתַתָּא, כְּבִיבּוֹ"ל אֲשֶׁתְּלִים כְּהֵנָּא לְעֵילָא, כִּרְ נָדָב
 וְאַבִּיהוּא דְאַתְּעֵרוּ עֲרַבּוּבִיָּא בֵּין מְטַרְוֵנִיתָא
 וּמִלְכָּא. וּבְגִין כֶּךָ וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יי' וַתֹּאכַל
 אוֹתָם וְגו' (חסר).

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱלֹעֶזֶר וְאֶל אֵיתָמָר רַאשֵׁיכֶם
 אֵל תִּפְרְעוּ וְגו', כִּי שָׁמֶן מִשְׁחַת יי'
 עֲלִיכֶם. (ויקרא י') רַבִּי אֲבָא אָמַר, הָא תַּנִּינָן בְּעוּבְדִין
 דְּלַתְתָּא, אֲתַעֲרוֹן עוּבְדִין לְעֵילָא, וְעוּבְדָא דְלַתְתָּא
 בְּעֵי לְאַתְחַזָּא כְּגוּוֹנָא דְעוּבְדָא דְלְעֵילָא.

תָּא חַזִּי, כָּל חֲדוּוֹתָא דְלְעֵילָא, תְּלִיא בְּהַהוּא
 שְׁמֵנָא קַדִּישָׁא, דְּמִתְמָן נָפִיק חֲדוּה וּבְרַכָּאן
 לְכַלְהוּ בּוּצִינִין, וּבְהֵנָּא עֲלָאָה (מִינִיָּה) אֲתַעֲטֵר בְּנִגִּידוּ
 דְּמִשְׁחָא, וּבְגִין כֶּךָ כְּהֵנָּא, דְּרַבּוּ מִשְׁחָא אֲתַנְגִּיד

לשון הקודש

ה' עֲלִיכֶם. רַבִּי אֲבָא אָמַר, הֲרֵי שְׁנִינּוּ
 שְׁבַמְעֵשִׁים שְׁלַמְטָה מִתְעוֹרְרִים מְעֵשִׁים
 לְמַעְלָה, וְהַמְעֵשָׂה שְׁלַמְטָה צָרִיךְ
 לְהִרְאוֹת כְּמוֹ הַמְעֵשָׂה שְׁלַמְעֵלָה.

בַּא רְאָה, כָּל הַשְּׂמֹחָה שְׁלַמְעֵלָה תְּלוּיָה
 בְּאוֹתוֹ שְׁמֶן קָדוֹשׁ, שְׁמֵשׁ יוֹצֵאוֹת
 שְׂמֹחָה וּבְרֻכּוֹת לְכָל הַמְּאוֹרוֹת, וְהַכֹּהֵן
 הַעֲלִיז (1372) מִתְעַטֵּר בְּשַׁפַּע שֶׁל שְׁמֶן.
 וּמִשּׁוֹם כֶּךָ הַכֹּהֵן, שְׁשֵׁמֶן מִשְׁחָה שׁוֹפֵעַ

שֶׁל כָּלֶם, שְׂמֹחָתָהּ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂמֹחַת הָעֲלִיזִים
 וְהַתְּחַתּוּנִים. וּכְמוֹ שֶׁהַשְּׂתֵלֶם הַכֹּהֵן
 לְמַטָּה, כְּבִיבּוֹל נִשְׂתֵלֶם הַכֹּהֵן לְמַעְלָה.
 רַק שְׁנָדָב וְאַבִּיהוּ שְׁעוֹרְרוּ עֲרַבּוּבִיָּה בֵּין
 הַגְּבִירָה וְהַמְּלָךְ. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ – וַתֵּצֵא אֵשׁ
 מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וְגו'.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱלֹעֶזֶר וְאֶל אֵיתָמָר
 רַאשֵׁיכֶם אֵל תִּפְרְעוּ וְגו', כִּי שָׁמֶן מִשְׁחַת

עָלֶיהָ בְּגוֹזָנָא דְלַעֲיָלָא, בְּעֵי לְאַחֲזָאָה חֵידוּ, וּנְהִירוּ
 דְאַנְפִּין (יְתִיר מִכְּלָא), וְלֹא יִתְחַזֵּי גְרַעוֹנָא בְּרִישִׁיהָ, וְלֹא
 בְּלְבוּשִׁיהָ, אֶלְא לְמַחְזֵי כְּלָא שְׁלִים בְּגוֹזָנָא דְלַעֲיָלָא,
 וְלֹא יִתְחַזֵּי בֵּיהּ פְּגִימוּ כְּלָל, בְּגִין דְלֹא יַעֲבִיד פְּגִימוּ
 בְּאַתֵּר אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, אֲלִמְלָא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר אֶתְחַזֵּין פְּגִימוּ
 בְּהֵיא שַׁעְתָּא בְּלְבוּשִׁיהוֹן אִו בְּרִאשִׁיהוֹן, לֹא
 אֶשְׁתַּזְיְבוּ בְּהֵיא שַׁעְתָּא, דְּהָא שַׁעְתָּא קִיַּמָּא
 לְמַעֲבַד דִּינָא. וְעַל דָּא תִּנְיֵן, בְּשַׁעְתָּא דְּמוֹתָנָא
 אֶעֱרַע בְּעֶלְמָא, לֹא יִתְעַר אִינְשׁ גְּרַמִּיהָ לְמַלְּהָ
 בְּעֶלְמָא, בְּגִין דְלֹא יִתְעַרוֹן עָלֶיהָ. בַּר אִי אֶתְעַר
 גְּרַמִּיהָ לְטָב, וְיִכִּיל לְדַחֲיָא (לְדַחֲמָא) שַׁעְתָּא, דְּהָא
 בְּזַמְנָא וְשַׁעְתָּא דִּדִּינָא קִיַּמָּא בְּעֶלְמָא, מָאן דִּיעֲרַע
 בֵּיהּ, לְקַטֵּי לִיהּ וְיִסְתַּלַּק מִעֶלְמָא. וּבְגִין כֵּךְ וְלֹא
 תְּמוֹתוּ כְּתִיב. וְאַחֲיִכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִכְפוּ אֶת

לשון הקודש

בְּרִאשִׁיהֶם, לֹא נִצְלוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעָה,
 שְׁהָרֵי הַשַּׁעָה עֲמָדָה לַעֲשׂוֹת דִּין. וְעַל כֵּן
 שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שְׁהַמְּנִיפָה קוֹרֵאת בְּעוֹלָם,
 לֹא יַעֲזֹר אָדָם אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּעוֹלָם,
 כְּדִי שְׁלֹא יִתְעוֹרְרוּ עָלָיו. פְּרַט אִם עוֹרֵר
 אֶת עַצְמוֹ לְטוֹב, וְיִכֹּוֹל לְדַחֲוֹת (לְדַחֵק) אֶת
 הַשַּׁעָה, שְׁהָרֵי בְּזַמֵּן וּבְשַׁעָה שְׁהָרִין עוֹמֵד
 בְּעוֹלָם, מִי שְׁפּוֹגַע בּוֹ, לּוֹקְטִים אוֹתוֹ

עָלָיו כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, אֶרֶיךָ לְהִרְאוֹת
 שְׁמָחָה וְהִאֲרַת פָּנִים (יֹתֵר מִחֶבֶל), וְשְׁלֹא
 יִרְאֶה חֶסְרוֹן בְּרִאשׁוֹ וְלֹא בְּלְבוּשׁוֹ, אֶלְא
 לְהִיּוֹת הַכֹּל שְׁלֵם כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, וְאַל
 יִרְאֶה בּוֹ פָּגָם כְּלָל, כְּדִי שְׁלֹא יַעֲשֶׂה פָּגָם
 בְּמִקּוֹם אַחֵר.

כֵּן רָאָה, אֲלִמְלָא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר הִרְאוּ
 פָּגָם בְּאוֹתָהּ שַׁעָה בְּלְבוּשָׁם אִו

הַשְּׂרִיפָה, בְּגִין דְּאֵינוּן לָא אֲתִיין מִסְטָרָא דְכַהְנֵי,
וְלֹא מִתְזַקֵּי.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (שמות ו) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת אֱלִישֶׁבַע
בֵּת עַמִּינַדָּב אֶחָת נַחֲשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח
אַהֲרֹן. כִּלָּא כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, כִּלָּא כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא.
תָּא חַיִּי, רְאוּיָה הֵיטָה בֵּת שֶׁבַע לְדוֹד, מִיּוֹמָא
דְּאֲתַבְרִי עֲלֵמָא. רְאוּיָה הֵיטָה אֱלִישֶׁבַע לְאַהֲרֹן
מִיּוֹמָא דְאֲתַבְרִי עֲלֵמָא.

מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא כִּלָּא חַד. אֲבָל הָתָם
לְדִינָא, הָכָא לְרַחֲמֵי. כִּד אֲתַחֲפָרָא בְּדוֹד,
לְדִינָא, לְאַנְחָא קַרְבִּין, לְאוֹשְׁדָא דְמִין. הָכָא
בְּאַהֲרֹן, לְשִׁלְמָא, לְחַדוֹתָ, לְנַהֲירוֹ דְאַנְפִּין,
לְאַתְבְּרָכָא. וְעַל דָּא אֲתַקְרִי (הכ"י) הָתָם בֵּת שֶׁבַע,
הָכָא אֱלִישֶׁבַע. אֱלִישֶׁבַע: דְּאֲתַחֲפָרָא בְּחֶסֶד, (פ"א)
חַיִּי) בֵּת שֶׁבַע לְדִינָא, לְיִרְתָּא מַלְכוּתָא וְלְאַתְקַפָּא.

לשון הקודש

הֵיטָה בֵּת שֶׁבַע לְדוֹד מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
הָעוֹלָם. רְאוּיָה הֵיטָה אֱלִישֶׁבַע לְאַהֲרֹן
מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם.

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֶלָּא הִפֵּל אַחַד. אֲבָל
שָׁם לְדִין, וְכֹאן לְרַחֲמִים. כְּשֶׁהִתְחַבְּרָה
עִם דוֹד – זֶה לְדִין, לְעַרְךָ קַרְבוֹת וְלִשְׁפָךְ
דְּמִים. כֹּאן בְּאַהֲרֹן – לְשִׁלּוֹם, לְשִׁמְחָה,
לְהָאֲרַת פָּנִים, לְהִתְבְּרָךְ. וְעַל כֵּן נִקְרָאת

וּמִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. וּמִשּׁוֹם כִּד כְּתוּב
וְלֹא תָמוּתוּ. וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
יִכְפוּ אֶת הַשְּׂרִפָּה, מִשּׁוֹם שֶׁהֶם לֹא בָּאִים
מִצַּד הַכַּהֲנִים, וְלֹא יִנְזָקוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (שמות ו) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת
אֱלִישֶׁבַע בֵּת עַמִּינַדָּב אֶחָת נַחֲשׁוֹן לוֹ
לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח אַהֲרֹן. הִפֵּל כְּמוֹ שְׁעָרֶיךָ,
הִפֵּל כְּמוֹ שְׁלֹמְעֵלָה. כֹּא וְרָאָה, רְאוּיָה